

Edifici de vivendes obreres

de la Placeta Les Eres

Edifici d'habitatge obrer de 1865 al carrer La Sardina-Placeta de Les Eres. J. Doménech Romó, 2018

LOCALITZACIÓ: **ALCOI**

PROTECCIÓ: **CAP**

CRONOLOGIA: **1865 / SEGONA MEITAT SEGLE XX**

L'edifici de vivendes obreres de la Placeta de Les Eres és la primera casa dissenyada específicament per a la classe obrera a Alcoi. La llicència d'obres data de 1865, amb projecte del mestre d'obres F. Gisbert Payá. Fins a l'arribada d'aquestes construccions, les famílies obreres habitaven en espais molt precaris, com ara cellers, porxis i «cases de dos claus».

A Alcoi es desenvoluparen diversos barris obrers durant la segona meitat del s. XIX, on es concentrava la població treballadora, com ara el barri de la Sang (que va ser completament enderrocat). Durant el segle XX es construïren més barris obrers en zones de l'eixample urbà, com les cases de l'Estenedor del Tossal (1920); les cases unifamiliars de l'Horta Major (1923); o el barri dels Clots (1948), entre d'altres. Algunes iniciatives foren oficials i altres d'autoconstrucció, sense cap regularització urbanística.

L'edifici que ens ocupa, de propietat particular, presenta un acusat deteriorament enmig d'un barri amb un alt volum d'enderrocaments que han fet perdre la seua tradicional trama urbanística. En ser la casa més antiga genuïnament construïda per a famílies obreres de la revolució industrial, el Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics l'ha escollit com a model de casa obrera com a mostra d'un futur Museu de la Revolució Industrial.

Façana d'una «casa de dos claus» al carrer Sant Nicolau 110. J. Doménech Romó, 2011.

Vista aèria del castell de Barxell. Museu Arqueològic CVM d'Alcoi. El Tossal Cartografies, 2014.

El castell de Barxell

LOCALITZACIÓ: **ALCOI**

PROTECCIÓ: **BÉ D'INTERÉS
CULTURAL**

CRONOLOGIA: **PRINCIPI
DEL SEGLE XIV / 1964**

El castell de Barxell està a l'oest d'Alcoi, en terres del Mas de l'Ermita de Barxell. De titularitat privada, es tracta d'una fortificació cristiana posterior a la conquesta —la torre i la nau es van construir a començament segle XIV—, caracteritzada pel manteniment de les tècniques constructives musulmanes, com és la tàpia de formigó de calç. La seua funció era controlar i administrar la veïna població mudèjar.

Des del segle XVI, el castell va pertànyer al marquesat de Montortal, i, el 1850, adaptat per a masia fins al 1964, quan es va abandonar. Des d'aleshores, començaren els processos degradadors que han ocasionat la pèrdua de les cobertes (terrats i teulades), n'han intensificat el deteriorament i han provocat la desaparició de la filada de coronació que formava els merlets.

Com a resultat d'unes denúncies, el 2011 la Generalitat va requerir la propietat a fer una actuació d'emergència per a consolidar la fortalesa. El 2014 i 2015 es va reparar la base del llenç de la façana de migdia i a l'exterior es van fer excavacions arqueològiques, les quals van descobrir murs de diferents fases constructives. També es va consolidar

Vista general del castell de Barxell. Museu Arqueològic CVM d'Alcoi. J. M. Segura Martí, 1979.

mínimament el coronament dels murs de la torre i es va documentar un interessant conjunt de grafitis amb escenes de vaixells. Malauradament, els treballs de restauració van quedar suspesos el 2015.

Llenç de la façana de migdia del castell de Barxell. Museu Arqueològic CVM d'Alcoi. J. M. Segura Martí, 2010.

Aquesta exposició és una iniciativa de:

Federació
d'Instituts
d'Estudis
del PV

www.fedinespv.org

Amb la col·laboració de

INSTITUT RAMON MUNTANER
Fundació privada del Centre d'Estudis de Parla Catalana

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

llegim
llegim
llegim